

OKRESNÝ ÚRAD ŽIAR NAD HRONOM

odbor starostlivosti o životné prostredie

Námestie Matice slovenskej 8, 965 01 Žiar nad Hronom

Č. s. OU- ZH- OSZP- 2023/005183
2021/001342

25.04.2023

ZÁVEREČNÉ STANOVISKO

z posúdenia strategického dokumentu - územnoplánovacej dokumentácie

„ Územný plán obce Vyhne “

vydané Okresným úradom Žiar nad Hronom, odborom starostlivosti o životné prostredie podľa § 14 ods. 1 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O OBSTARÁVATEĽOVI

- I.1. Názov.** Obec Vyhne
- I.2. Identifikačné číslo.** 00321109
- I.3. Adresa sídla.** Obecný úrad Vyhne 100, 966 02 Vyhne
- I.4. Meno, adresa, telefón a kontakt zástupcu obstarávateľa.**

Mgr. Martina Kmeťová - starostka obce
Vyhne 100, 966 02 Vyhne

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O STRATEGICKOM DOKUMENTE

1. Názov.

Územný plán obce Vyhne.
Katastrálne územie obce Vyhne.

2.Charakter.

Územnoplánovacia dokumentácia vypracovaná v zmysle zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v znení neskorších predpisov a § 12 vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii. Strategický dokument povinne podlieha posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon“).

3. Hlavné ciele.

Hlavným cieľom Územného plánu obce Vyhne je v zmysle § 11 ods. 5 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, v znení neskorších predpisov, stanoviť pre územie obce Vyhne k. ú. Vyhne:

- zásady a regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce v nadväznosti na okolité územie,
- prípustné, obmedzujúce a vylučujúce podmienky na využitie jednotlivých plôch a intenzitu ich využitia, určenie regulácie využitia plôch,
- zásady a regulatívy starostlivosti o životné prostredie, územný systém ekologickej stability a tvorby krajiny, vrátane plôch zelene,
- zásady a regulatívy ochrany a využívania prírodných zdrojov, kultúrno-historických hodnôt a významných krajinných prvkov,
- hranice medzi súvisle zastavaným územím obce alebo územím určeným na zastavanie a ostatným územím obce,
- zásady a regulatívy verejného dopravného, technického vybavenia a občianskeho vybavenia územia,
- plochy pre verejnoprospešné stavby, na vykonanie delenia a scelovania pozemkov, na asanácie a na chránené časti krajiny.

Dôležitou úlohou územného plánu je koordinácia rozvojových zámerov obce s požiadavkami ochrany prírody a krajiny, požiadavkami ochrany poľnohospodárskej pôdy a požiadavkami ochrany kultúrnych a historických hodnôt územia. Cieľom územného plánovania podľa §1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len stavebný zákon) je sústavne a komplexne riešiť priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určovať jeho zásady, navrhovať vecnú a časovú koordináciu činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

4. Stručný opis obsahu strategického dokumentu.

Hlavným riešiteľom strategického dokumentu – Územného plánu obce Vyhne je doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD., autorizovaný architekt SKA.

Územný plán obce Vyhne je vypracovaný v súlade s § 12 vyhlášky MŽP SR č. 55/2001 Z. z. o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii (ďalej len vyhláška), v členení na textovú a grafickú časť. Textová časť obsahuje smernú a záväznú časť. Textová časť je spracovaná v rozsahu a štruktúre podľa § 12 ods. 2 – 5 vyhlášky. Riešenie územného plánu je spracované v členení podľa § 12 ods. 4 písm. a) – r) vyhlášky a záväzná časť v rozsahu a štruktúre podľa § 12 ods. 6 písm. a) – l) vyhlášky.

Grafická časť je vypracovaná v rozsahu a štruktúre podľa § 12 ods. 7 písm. a) – f) vyhlášky a obsahuje:

- Výkres širších vzťahov – v mierke 1: 50 000 (výkres č. 1),
- Komplexný výkres priestorového usporiadania a funkčného využívania územia, s vyznačenou záväznou časťou riešenia a verejnoprospešnými stavbami – v mierkach 1: 5000 (výkres č. 2), 1 : 5000 (výkres č. 3),
- Výkres riešenia verejného dopravného vybavenia – v mierke 1: 5000 (výkres č. 4),
- Výkres riešenia verejného technického vybavenia (vodné hospodárstvo) – v mierke 1: 5000 (výkres č. 5),
- Výkres riešenia verejného technického vybavenia (energetika, telekomunikácie) – v mierke 1: 5000 (výkres č. 6),
- Výkres ochrany prírody a tvorby krajiny, vrátane prvkov ÚSES – v mierke 1: 10000 (výkres č. 7),

- Výkres vyhodnotenia dôsledkov stavebných zámerov a iných návrhov na poľnohospodárskej pôde a lesných pozemkoch – v mierke 1: 5000 (výkres č. 8).

Obec Vyhne spadá do kategórie sídiel s menej ako 2 000 obyvateľmi, preto podľa § 21, ods. 2) stavebného zákona bude územný plán spracovaný jednovariantne.

5. Vzťah k ostatným strategickým dokumentom

Návrh strategického dokumentu „Územný plán obce Vyhne“ musí byť v súlade s Územným plánom veľkého územného celku Banskobystrického kraja, schváleného uznesením vlády SR č. 394 zo dňa 9. 6. 1998, ktorého záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády SR č. 263/1998 Z. z. a jeho zmenami a doplnkami 2014 schválenými uznesením zastupiteľstva Banskobystrického samosprávneho kraja č.84/2014 dňa 5. 12. 2014, ktorého záväzná časť bola vyhlásená VZN BB samosprávneho kraja č.27/2014.

V zmysle § 25, ods. 6 a § 27 stavebného zákona musí byť záväzná časť tejto územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa v návrhu Územného plánu obce Vyhne rešpektovaná.

Ďalšie strategické dokumenty na regionálnej úrovni:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Banskobystrického samosprávneho kraja na roky 2015 - 2023,
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom, Esprit, 2019,
- Regionálny územný systém ekologickej stability okresu Žiar nad Hronom, Ekotrust, 1994,
- Rozvoj cyklistickej dopravy na území BBSK.

III. Opis priebehu prípravy a posudzovania vplyvov na životné prostredie

1. Vecný a časový harmonogram prípravy a schvaľovania

- Zaslanie oznámenia príslušnému orgánu – Okresnému úradu Žiar nad Hronom, odboru starostlivosti o životné prostredie: 17. 12. 2020.
- Oznámenie bolo zverejnené dňa 17. 12. 2020 na úradnej tabuli obce a na internetovej stránke <http://enviroportal.sk/sk/eia/detail/uzemny-plan-obce-vyhne->,
- Príslušný orgán rozposlal oznámenia dotknutým orgánom štátnej správy, organizáciám a obciam a vyzval na zaslanie písomných stanovísk: 17. 12. 2020,
- Výzva príslušného orgánu obci na zverejnenie oznámenia: 17. 12. 2020,
- Rozsah hodnotenia strategického dokumentu vydaný Okresným úradom Žiar nad Hronom, odborom starostlivosti o životné prostredie č. j. OÚ-ZH-OSZP-2021/001342-022 zo dňa 07. 04. 2021. K rozsahu hodnotenia neboli doručené žiadne stanoviská.
- Prerokovanie rozsahu hodnotenia strategického dokumentu dňa: 16. 04. 2021,
- Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu + návrh ÚPN a ich zaslanie na príslušný orgán: 21. 09. 2022.
- Výzva príslušného orgánu obci na zverejnenie správy o hodnotení: 03. 10. 2022
- Správa o hodnotení a návrh územného plánu obce boli zverejnené na úradnej tabuli obce a na internetovej stránke <http://enviroportal.sk/sk/eia/detail/uzemny-planu-obce-vyhne->
- Príslušný orgán rozposlal správu o hodnotení dotknutým orgánom štátnej správy, organizáciám a obciam a vyzval na zaslanie písomných stanovísk dňa 29. 09. 2022,
- Prerokovanie „Správy o hodnotení strategického dokumentu“ - návrhu Územného plánu obce Vyhne: 18. 10. 2022 na Obecnom úrade vo Vyhniach (o 14.00 hod),
- Vypracovanie odborného posudku a návrh záverečného stanoviska: marec 2023,
- Vydanie záverečného stanoviska príslušným orgánom: predpokladaný termín: apríl - máj 2023.
- Schválenie a vyhlásenie územného plánu: uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Vyhne o schválení územného plánu obce a VZN obce Vyhne, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť územného plánu. Predpokladaný termín jún 2023.

2. Orgán kompetentný na prijatie strategického dokumentu.

Obecné zastupiteľstvo obce Vyhne.

3. Druh prijatia, rozhodnutia.

- Uznesenie Obecného zastupiteľstva obce Vyhne, ktorým sa schvaľuje územný plán obce,
- Všeobecne záväzné nariadenie obce Vyhne, ktorým sa vyhlasujú záväzné časti územného plánu obce.

4. Vypracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu.

Správu o hodnotení strategického dokumentu - Územný plán obce Vyhne vypracoval doc. Ing. arch. Jaroslav Coplák, PhD. podľa prílohy č. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o posudzovaní).

5. Posúdenie správy o hodnotení strategického dokumentu.

Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie určil v zmysle § 13 ods. 4 zákona o posudzovaní za spracovateľa odborného posudku strategického dokumentu „Územný plán obce Vyhne“ listom č. j. OU-ZH-OSZP-2023/002725-002 zo dňa 14. 02. 2023 Ing. arch. Miroslavu Hábelovú, zapísanú v zozname odborne spôsobilých osôb na posudzovanie vplyvov činností na životné prostredie na Ministerstve životného prostredia SR. Súčasťou odborného posudku je aj návrh záverečného stanoviska.

Obstarávateľ, Obec Vyhne postupom podľa zákona zabezpečil vypracovanie odborného posudku podľa § 13 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Z hľadiska posúdenia úplnosti predloženej správy o hodnotení spracovateľka odborného posudku uviedla, že správa o hodnotení bola vypracovaná v hlavných bodoch štruktúry stanovenej prílohou č. 5 zákona o posudzovaní a jej obsah a štruktúra zodpovedá v zákone exaktne definovaným požiadavkám a určenému rozsahu hodnotenia a časovému harmonogramu. V ďalšej etape spracovania územnoplánovacej dokumentácie je potrebné akceptovať odporúčané opatrenia uvedené v posudku.

V zmysle rozsahu hodnotenia bolo určené pre hodnotenie okrem nulového variantu (stav, ktorý by nastal, ak by sa navrhovaná činnosť neuskutočnila) aj jedno riešenie, ktoré je rozpracované v návrhu riešenia územného plánu obce. Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie v rámci rozsahu hodnotenia určil aj špecifické požiadavky, ktoré bolo potrebné podrobnejšie rozpracovať v správe o hodnotení. Možno konštatovať, že špecifické požiadavky boli v správe vypracované dostatočne a v požadovanom rozsahu. Spracovateľka odborného posudku konštatovala dostatočné a precízne spracovanie správy o hodnotení strategického dokumentu. Súčasťou odborného posudku je návrh záverečného stanoviska podľa § 13 ods. 9 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Odborný posudok vyhodnotil z formálnej i obsahovej stránky súlad Správy o hodnotení strategického dokumentu Obce Vyhne s prílohou č. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Určitá nevyváženosť analytickej a syntetickej časti Správy o hodnotení strategického dokumentu sa prejavila v obsahovo vyčerpávajúcej podrobnosti hodnotení vplyvov na životné prostredie a menej obsažných súhrnných vyhodnoteniach Správy o hodnotení strategického dokumentu.

6. Stanoviská predložené k správe o hodnotení a ich vyhodnotenie.

Správa o hodnotení bola sprístupnená na stránke <https://www.enviroportal.sk/sk/cia/detail/uzemny-plan-obce-vyhne> Okresným úradom Žiar nad Hronom, Odborom starostlivosti o životné prostredie a zároveň okresný úrad oznámil verejnosti na webovej stránke MŽP SR možnosť predloženia stanovísk k predloženej Správe o hodnotení strategického dokumentu obce Vyhne do 21 dní od zverejnenia na adresu Okresného úradu Žiar nad Hronom, Odboru starostlivosti o životné prostredie, písomne alebo elektronicky emailom na adresu e-mail: helena.nogova@minv.sk.

Zároveň Obec Vyhne oznámila možnosť verejnosti podať písomné pripomienky k Správe o hodnotení na Okresný úrad Žiar nad Hronom, Odbor starostlivosti o životné prostredie v termíne do 21 dní od zverejnenia oznámenia.

K Správe o hodnotení strategického dokumentu v zákonom stanovenej lehote boli doručené príslušnému orgánu nasledovné stanoviská:

Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja (list č. j.10232/2022/ODDUPZP-2 z 13.10.20221) uvádza: Podľa grafickej časti Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v platnom znení (ďalej „ÚPN VÚC BBK“) v mierke 1:50 000 a verejne dostupných databáz územie riešené v ÚPN O Vyhne zasahuje do jestvujúcej trasy hlavného skupinového vodovodu (RP č. 14), navrhovanej trasy hlavného skupinového vodovodu (RP č. 4, 6), územia európskeho významu SKUEV0264 Klokoč (RP č. 1, 2, 3, 8), najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy 6. a 9. skupiny kvality (RP č. 1, 2, 3, 4, 8, 9), jadrového územia veľkých cicavcov migračných koridorov medzinárodného projektu ConnectGREEN (RP č. 4) a prvkov Regionálneho územného systému ekologickej stability (ďalej len „RÚSES“) okresu Žiar nad Hronom (RP č. 3 a 4). V zmysle záväznej časti ÚPN VÚC BBK je obec Vyhne zahrnutá medzi strediská cestovného ruchu kraja, v kategórii strediská a aglomerácie pri termálnych kúpaliskách. Celé územie sa nachádza v Chránenej krajinskej oblasti Štiavnické vrchy a v jadrovom území európskeho významu ako prvku ekologickej siete ÚSES. Celé katastrálne územie sa nachádza v jadrovom území UNESCO „Banská Štiavnica a technické pamiatky v jej okolí“, na ktoré sa vzťahuje zákon č. 100/2002 Z. z. o ochrane a rozvoji územia Banskej Štiavnice a okolia. Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie, vydal rozsah hodnotenia strategického dokumentu „Územný plán obce Vyhne“ listom č. OU-ZH-OSZP-2021/001342-018 dňa 25.02.2021 (ďalej aj „rozsah hodnotenia“), v ktorom určil špecifickú požiadavku: 2.2.8. Realizáciu všetkých rozvojových plôch v území obce podmieniť vybudovaním komplexných rozvodov technickej infraštruktúry (najmä verejnej kanalizácie s ČOV) s dostatočnou kapacitou a v predstihu pred rozvojom územia. Správa o hodnotení, kapitola VIII. Všeobecné záverečné zhrnutie, podkapitola Vyhodnotenie splnenia rozsahu hodnotenia a špecifických požiadaviek na hodnotenie, vyhodnotila špecifickú požiadavku 2.2.8. rozsahu hodnotenia nasledovne: „je zahrnuté v ÚPD, kap. 2.6, 3.4“. Banskobystrický samosprávny kraj konštatuje: 1. Návrhom rozvojových plôch mimo zastavaného územia pre bývanie v rodinných domoch a pre individuálnu rekreáciu v rozvojových plochách, najmä plochy č. 1, 2, 4 na najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôde mimo zastavaného územia obce, predložený strategický dokument NEREŠPEKTUJE záväzné regulatívy 2.2.6. a 4.10. Záväznej časti ÚPN VÚC BBK. 2. Predložená územnoplánovacia dokumentácia, kap. 2.12.2. a 3.4., v znení „Do dobudovania splaškovej kanalizácie je potrebné ako dočasné riešenie vybudovať žumpy a zdržané odpadové vody vyvážať na zneškodnenie do ČOV“ NEREŠPEKTUJE špecifickú požiadavku 2.2.8. rozsahu hodnotenia a záväzný regulatív 3.19. Záväznej časti ÚPN VÚC BBK. 3. Návrhom rozvojových plôch mimo zastavaného územia pre bývanie, rekreačné územie a rekreačné bývanie v rozvojových plochách č. 2, 3, 4 a 8 na území európskeho významu alebo prvkoch RÚSES predložená územnoplánovacia dokumentácia NEREŠPEKTUJE záväzné regulatívy 4.1., 4.5. a 4.6. Záväznej časti ÚPN VÚC BBK. 4. Správa o hodnotení nevyhodnotila resp. nedostatočne vyhodnotila vplyvy územnoplánovacej dokumentácie a v nej navrhovaného rozvoja na európsku sústavu chránených území Natura 2000, konkrétne na územie európskeho významu SKUEV0264 Klokoč a na prvky RÚSES, najmä na genofondové lokality ZH60 a ZH69, ako bolo určené v špecifických podmienkach 2.2.12. a 2.2.14. rozsahu hodnotenia. Taktiež v Správe o hodnotení sú nedostatočne vyhodnotené vplyvy na krajinu – štruktúru a využívanie krajiny, scenériu krajiny a to aj vzhľadom na jej svetovú hodnotu (územia UNESCO). Banskobystrický samosprávny kraj na základe vyššie uvedeného

POŽADUJE v ÚPD obce v zmysle § 25 ods.6 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku zosúladiť predložený strategický dokument s ÚPD vyššieho stupňa (ÚPN VÚC BBK): 1. Rešpektovať záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia a verejnoprospešné stavby Záväznej časti ÚPN VÚC BBK v platnom znení, ktoré majú priamu väzbu na riešené územie obce Vyhne, najmä: - v oblasti hospodárstva - 2.2.6. zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd v kraji a ochranu viníc Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti pred ich zástavbou, - v oblasti rozvoja rekreácie a turistiky - 3.19. Vo všetkých existujúcich a navrhovaných strediskách cestovného ruchu zabezpečiť dobudovanie a projektovú prípravu a realizáciu kompletnej technickej infraštruktúry s osobitným zreteľom na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v dostatočnom množstve a zodpovedajúcej kvalite. - v oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu - 4.1. Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územia európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov. - 4.5. Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability. - 4.6. Rešpektovať pri umiestňovaní činností do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny. - 4.10. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, ... 2. PREHODNOTIŤ návrh na rozvojových plochách č. 1, 2, 3, 4, 8 a 9 a rozvoj bývania, rekreačného územia a rekreačného bývania obce riešiť prednostne mimo území NATURA 2000 a prvkov RÚSES a chránených pôd resp. s minimálnym záberom poľnohospodárskej pôdy, pričom žiadame rozvoj obce smerovať prednostne do zastavaného územia obce. 3. ZAPRACOVAŤ návrh koncepcie zásobovania pitnou vodou v zmysle grafickej časti ÚPN VÚC BBK a to trasovaním hlavného skupinového privádzača pitnej vody z navrhovaného vodojemu nad obcou Vyhne. Banskobystrický samosprávny kraj ŽIADA v Záverečnom stanovisku 1. Posúdiť splnenie špecifických požiadaviek stanovených v Rozsahu hodnotenia v SOH najmä špecifických požiadaviek 2.2.8., 2.2.12. a 2.2.14. 2. V prípade ak uvedené navrhované rozvojové plochy č. 1, 2, 3, 4, 8 a 9 nebudú z územnoplánovacej dokumentácie obce vypustené, požadujeme podmieniť povolenie výstavby v lokalitách č. 1, 2, 3, 4, 8 a 9 vrátane exponovanej lokality č. 14 obstaraním urbanistickej štúdie v zmysle §4 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku s cieľom overiť navrhnutý územný rozvoj a bližšie konkretizovať regulatívy výstavby v týchto lokalitách a minimalizovať vplyvy navrhovaného rozvoja v lokalitách č. 1, 2, 3 a 8 na európsku sústavu chránených území Natura 2000, na prvky RÚSES a v lokalitách č. 3, 4, 8, 9 a 14 na charakteristický vzhľad krajiny podľa Metodiky identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny, uverejnenej vo Vestníku MŽP SR, 2010, Čiastka 1b. a v zmysle Európskeho dohovoru o krajine, vzhľadom na charakter a hodnoty územia, ktoré je súčasťou lokality UNESCO.

2. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, odbor opravných prostriedkov, pozemkový referát (list č. OU-BB-OOP6-2022/033216-002/6GJ z 11.11.2022)

uvádza: Hlavným negatívnym vplyvom na pôdu je záber pôdy. Predložená dokumentácia predovšetkým rozširuje plochy pre individuálnu bytovú výstavbu, komunikácie, rekreáciu a občiansku vybavenosť. Riešené územie bezprostredne nadväzuje na existujúcu zástavbu a cesty. Dotknutá poľnohospodárska pôda v rozsahu 22,1352 ha (z toho 2,3895 ha v ZÚ) je zaradená do 6. – 9. sk. BPEJ. Podľa Prílohy č. 2 nariadenia vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy (ďalej osobitný predpis) p. p. s kódmi 0761212/6., 0781682/9., 0761412/6. v rozsahu 5,1378 ha **patrí** k najkvalitnejšej v danom k. ú. Časť chránenej p. p. zaradená do 9.sk. má veľmi nízky produkčný potenciál. Najkvalitnejšia p. p. je sústredená v tesnej nadväznosti na zastavané územie a nie je možné vyhnúť sa jej záberom. V ďalšom konaní požadujeme:

- minimalizovať zábery chránenej poľnohospodárskej pôdy a ich rozsah náležite zdôvodniť,

predovšetkým v lokalitách 1, 2 a 4 s najväčším navrhovaným záberom najkvalitnejšej p. p.

- realizovať ekostabilizačné opatrenia, navrhované v ÚPD, predovšetkým optimalizáciu agrotechnických postupov pri obrábaní ornej pôdy, udržiavanie existujúcej líniovej zelene atď.
- nemáme pripomienky k lokalitám v zastavanom území obce
Za predpokladu, že v ďalšom konaní budú v celom rozsahu rešpektované zásady ochrany poľnohospodárskej pôdy, tunajší úrad nemá k predloženej dokumentácii a k správe o hodnotení ďalšie pripomienky

3. Obvodný banský úrad v Banskej Bystrici (list č. 2204-3627/2022 z 19.10.2022) :
k správe o hodnotení a predloženému návrhu strategického dokumentu nemá pripomienky.

4. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom (list č. N/2022/1579-4786 zo 14.10.2022) z k predloženému návrhu vydáva **súhlasné záväzné stanovisko**.

5. Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie, odbor krízového riadenia (list z 10.10.2022) uvádza: K strategickému dokumentu z hľadiska krízového riadenia nemá pripomienky.

6. Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor cestnej dopravy a pozemných komunikácií (č. s. OU-ZH-OCDPK-2022/013717-002 z 05.10.2022) uvádza: K predloženej Správe o hodnotení nemá pripomienky.

Zhodnotenie opodstatnenosti uvedených pripomienok a vyjadrenie posudzovateľa k nim:

Úrad Banskobystrického samosprávneho kraja- pripomienky uvedené v bode:

1. Akceptuje sa. (záber rozvojových plôch č.1 a 2 bude upravený po dohode s príslušným orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy a rozvojová plocha č.8 bude vypustená) .
2. Akceptuje sa. (regulatív umožňujúci dočasné budovanie žump bude vypustený)
3. Akceptuje sa. (záber rozvojovej plochy č.2 bude upravený po dohode s príslušným orgánom ochrany poľnohospodárskej pôdy, rozvojová plocha č.8 bude vypustená, plocha č.3 bude bez zástavby, plocha č.4 je ako jediná obslužitelná z existujúcej cesty s vyhovujúcimi technickými parametrami)
4. Berie sa na vedomie. (vyhodnotenie bolo zahrnuté v kap. III.9. SoH. Do genofondových lokalít návrh nezasahuje.) Akceptuje sa. (rozvojová plocha č.8 zasahujúca do SKUEV0264 Klokoč sa vypustí).

Ostatné pripomienky akceptujú sa a berú na vedomie.

Pripomienky ostatných dotknutých orgánov sa berú na vedomie.

7. Verejné prerokovanie a jeho závery.

Obec Vyhne ako obstarávateľ územného plánu v zmysle § 10 ods. 3 a 4 v spolupráci s príslušným orgánom zabezpečila verejné prerokovania „Správy o hodnotení strategického dokumentu“ - Územného plánu obce Vyhne a oznámila termín verejného prerokovania správy o hodnotení spolu s odborným výkladom, ktoré sa uskutočnilo dňa 18. 10. 2022 o 14.00 hod. na obecnom úrade vo Vyhniach. Informácie boli zverejnené na úradnej tabuli obce a webovej stránke obce. Na verejnom prerokovaní neboli vznesené žiadne pripomienky dotknutých orgánov, organizácií a občanov.

IV. Celkové hodnotenie vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie.

Správa o hodnotení strategického dokumentu hodnotí predpokladané vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie v kapitole III. Hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti, pričom sa jednotlivo zaoberá vplyvmi na obyvateľstvo a jeho zdravie, na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery, vplyvmi na klimatické pomery

a ovzdušie, vodné pomery, pôdu, vplyvmi na flóru, faunu a ich biotopy, vplyvmi na krajinu, chránené územia a ochranné pásma, na územný systém ekologickej stability, vplyvmi na kultúrne a historické pamiatky, archeologické, paleontologické náleziská a významné geologické lokality. Na záver v kapitole 13. komplexne posudzuje očakávané vplyvy z hľadiska ich významnosti a porovnáva ich s platnými právnymi predpismi.

Vplyvy strategického dokumentu na obyvateľstvo.

Z hľadiska vplyvov na obyvateľstvo sa v správe konštatuje, že návrh územného plánu nezahŕňa riešenia, ktoré by zvyšovali ohrozenie zdravotného stavu obyvateľstva a mali naň negatívne sociálno-ekonomické dopady alebo by narušovali pohodu a kvalitu života alebo životného prostredia. Naopak, územnoplánovacia dokumentácia predostiera konkrétne riešenia problémov s identifikovanými nepriamymi vplyvmi.

V oblasti technickej infraštruktúry bude mať podstatný pozitívny vplyv na obyvateľov návrh dobudovania splaškovej kanalizácie a v navrhovaných rozvojových plochách kvalitu bývania zabezpečí ich napojenie na všetky inžinierske siete – plynovod, verejný vodovod, splaškovú kanalizáciu, zásobovanie elektrickou energiou. V oblasti dopravy ide o návrh dobudovania chodníkov na prietahu cesty III. triedy zastavaným územím obce, ako aj zámery rekonštrukcie miestnych ciest a doplnenia siete miestnych ciest. Návrhy investícií do nemotorovej dopravy budú mať pozitívne vplyvy na obyvateľstvo, najmä z hľadiska bezpečnosti najzraniteľnejších účastníkov cestnej premávky.

Na ochranu zdravia obyvateľstva je v hodnotenej ÚPD stanovená požiadavka osobitných stavebných opatrení pri výstavbe obytných budov na území so stredným radónovým rizikom podľa vyhlášky č. 98/2018 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Návrhy zamerané na zvýšenie ekologickej stability nebudú mať len pozitívne environmentálne dopady, ale ich nepriamym vplyvom je potenciál priniesť zlepšenie ekonomických, sociálnych a ekologických podmienok pre dotknuté obyvateľstvo.

Ekonomické a sociálne dôsledky navrhovaného riešenia na obyvateľstvo budú vyplývať z uvažovaného nárastu počtu obyvateľov a prítomného obyvateľstva. Nárast však bude mierny a postupný a neohrozí tradičnú vidiecku komunitu. Celková kapacita rozšírenia funkcie bývania predstavuje 161 bytových jednotiek.

Pozitívne dôsledky navrhovaného riešenia možno vidieť v stanovení presných regulatívov pre výrobné aktivity v zastavanom území, ktoré predídu potenciálnym negatívnym vplyvom na obytné územie a budú garantovať kvalitu životného prostredia. Stanovené sú podrobné regulatívy pre umiestňovanie prípadných drobných remeselných prevádzok a pre drobnochov v obytnom území. Tým sa preventívne zabezpečí ochrana pred hlukovou záťažou, znečistením ovzdušia emisiami a zápachom.

Pozitívny vplyv na obyvateľstvo a návštevníkov bude mať návrh revitalizácie a dobudovania plôch verejnej zelene s oddychovými priestranstvami v centrálnej zóne obce a úpravy (revitalizácia) lesoparku.

Navrhované riešenie predpokladá stavebné aktivity v obci, ktoré však budú rozložené rovnomerne počas celého návrhového obdobia územného plánu obce. Prechodne môže počas výstavby nových obytných objektov, ako aj líniových stavieb technickej infraštruktúry, dôjsť ku krátkodobému zhoršeniu životných podmienok obyvateľstva dotknutej obce – zvýšeniu hlučnosti, prašnosti, nárastu produkcie stavebných odpadov pri rekonštrukciách objektov. Ide o prechodné vplyvy, ktoré z dlhodobého hľadiska nie sú relevantné.

Nulový variant znamená konzervovanie súčasného stavu a znižovanie konkurencieschopnosti územia.

Vplyvy na horninové prostredie, nerastné suroviny, geodynamické javy a geomorfologické pomery.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie nebude mať negatívny vplyv na horninové prostredie a geomorfologické pomery. Podmieňujúcim predpokladom je, že pri zakladaní stavieb bude zohľadnený prirodzený geologický podklad. V riešenom území sa vyskytujú početné zosuvy. Navrhovaná zástavba je z väčšej časti situovaná mimo zosuvných území. Regulatívy záväznej časti výstavby na území s výskytom stabilizovaných a potenciálnych zosuvov podmieňujú uskutočnením inžinierskogeologického prieskumu.

Vplyvy na klimatické pomery.

Návrh územného plánu nevyvolá žiadne priame vplyvy na klimatické pomery v území. Nevýznamné nepriame vplyvy na klímu prinesú niektoré navrhované opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability a biodiverzity, ktoré vychádzajú z odporúčaných opatrení Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy.

Vplyvy na ovzdušie.

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii počíta s plynofikáciou všetkých nových rozvojových lokalít pre obytnú funkciu. Tým sa eliminuje znečistenie z domácností pri vykurovaní a príprave teplej úžitkovej vody, čo predstavuje pozitívny priamy vplyv.

Navrhované riešenie v hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii nepočíta so vznikom zdrojov znečisťovania ovzdušia, ani s novými plochami výroby.

Vplyvy na vodné pomery.

Realizácia stavieb a činností podľa hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie neovplyvní hydrologické a hydrogeologické pomery v území. Väčšina nových plôch pre výstavbu je situovaná vo vyvýšených polohách, ďalej od vodných tokov, ktoré v obci pramenia a nepredstavujú preto povodňové ohrozenie.

Ďalšie navrhované opatrenia významnou mierou prispievajú k ochrane a zvýšeniu kvality podzemných a povrchových vôd. Ide predovšetkým o návrh dobudovania splaškovej kanalizácie s čistením odpadových vôd. Opatrenie bude mať pozitívny vplyv na vodné pomery.

Vplyvy na pôdu.

Realizáciou navrhnutých ekostabilizačných opatrení sa eliminuje pôdna erózia, zosuvy a ďalšie ohrozujúce faktory. V návrhu územného plánu obce je zakotvená požiadavka optimalizácie agrotechnických postupov pri obrábaní ornej pôdy, ako aj udržiavania existujúcej líniovej zelene a založenia novej líniovej zelene s pôdoochrannou funkciou v podobe vsakovacích vegetačných pásov. Táto skupina opatrení predstavuje pozitívne vplyvy na pôdu.

Za jediný nepriamy negatívny vplyv na pôdu možno považovať záber pôdy. Hodnotená územnoplánovacia dokumentácia vymedzuje nové rozvojové plochy pre výstavbu. Celková plocha navrhovaných záberov poľnohospodárskej pôdy je 22,3352 ha, z toho na zastavané územie pripadá 2,3895 ha. Najkvalitnejšia pôda v danom katastrálnom území sa sústreďuje v zastavanom území a jeho okolí. Vzhľadom k tejto skutočnosti nebolo možné vyhnúť sa návrhu záberov najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy. Menej kvalitné pôdy sa vyskytujú hlavne na svahoch vo vyšších polohách.

V prípade nulového variantu vplyvy na pôdu nie je možné presne zhodnotiť. Zábery poľnohospodárskej pôdy by neboli nulové, ale uskutočňovali by sa na základe individuálnych návrhov stavebníkov, bez koncepčného podkladu.

Vplyvy na faunu, flóru a ich biotopy.

V grafickej časti hodnotenej ÚPD sú vyznačené biotopy lúk a pasienkov a biotopy Lk1 európskeho významu a národného významu. Biotopy národného a európskeho významu sú aj v chránených územiach SKUEV0264 Klokoč a SKUEV0265 Sut'.

Návrh nových rozvojových plôch pre výstavbu bol optimalizovaný na základe konzultácie so Správou CHKO Štiavnické vrchy s ohľadom na elimináciu kolízií s významnými biotopmi. Významné biotopy lúk a pasienkov boli v minulosti zistené len na mieste navrhovaných rozvojových plôch pre rekreačné funkcie. V prípade rozvojovej plochy pre dobudovanie biatlonového areálu sa predpokladá zachovanie trvalého trávneho porastu bez väčších zásahov a v plochách určených pre individuálnu chatovú a záhradkársku rekreáciu bude prípustný len nízky podiel zastavaných plôch. Vplyv navrhovanej zástavby na biotopy by mal byť preto minimalizovaný.

Realizácia ekostabilizačných opatrení, navrhovaných v územnoplánovacej dokumentácii, prispeje k stabilizácii prírodného prostredia, čím sa zlepšia aj podmienky pre faunu a flóru riešeného územia. Ekostabilizačné opatrenia sú uvedené aj v kap. IV tejto správy a na ne sú viazané pozitívne priame vplyvy. Za účelom zachovania zelene v rámci zastavaného územia sa formou záväzného regulatívu určuje maximálny podiel zastavaných plôch a minimálny podiel zelene. Návrh ekostabilizačných opatrení prináša návrhový variant, v prípade nulového variantu sa nepredpokladá implementácia ekostabilizačných opatrení..

Vplyvy na krajinu.

V navrhovanom riešení hodnotenej územnoplánovacej dokumentácie je posilnené zastúpenie harmonicky pôsobiacich krajinných prvkov. S revitalizáciou a výsadbou zelene sa počíta aj v uliciach obce.

Krajinný obraz len v malej miere pozmení nová zástavba, ktorá nadviaže na existujúcu sídelnú štruktúru. Navrhovaný rozvoj nebude mať priame vplyvy na časti krajiny, ktoré sú z krajinnoeстетického hľadiska považované za najhodnotnejšie. Záväzným regulatívom, zakotveným v záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie, je obmedzená výška objektov v obci a v nových rozvojových plochách. Účelom tohto opatrenia je zachovanie tradičnej mierky vidieckej zástavby a jej harmonického včlenenia do okolitej krajiny. Predstavuje nepriamy pozitívny vplyv na krajinu.

Vplyvy na chránené územia, ochranné pásma a územný systém ekologickej stability.

Navrhované riešenie sa podľa možností vyhýba lokalizácii zástavby v chránených územiach s vyšším ako 2. stupňom ochrany.

Do ochranného pásma PR Kamenné more čiastočne zasahuje len navrhovaná rozvojová plocha č. 7, určená pre individuálnu chatovú rekreáciu. Ide však o vyplnenie prieluky v existujúcom zastavanom území obce a od samotnej prírodnej rezervácie ju oddeľuje strmý svah. Rozvojová plocha č. 8, určená taktiež pre individuálnu chatovú rekreáciu, je ukončená po ochranné pásmo PR. Nepredpokladajú sa preto žiadne negatívne vplyvy na prírodnú rezerváciu.

Do územia európskeho významu SKUEV0264 Klokoč zasahuje malá časť rozvojovej plochy č. 1, ďalej jedna preluka v zástavbe časti Rudno, rozvojová plocha č. 3 (biatlonový areál) a značná časť rozvojovej plochy č. 8. Pre zástavbu rodinných domov sa v rámci rozvojovej plochy využijú najnižšie položené časti rozvojovej plochy č. 1, ktoré už do SKUEV nezasahujú. Taktiež dobudovanie biatlonového areálu si nevyžiada väčšie stavebné úpravy a väčšina rozvojovej plochy ostane v podobe trvalého trávneho porastu bez stavieb. Nemalo by tu preto dôjsť k negatívnym vplyvom na SKUEV0264 Klokoč. Za účelom eliminácie vplyvov na chránené územia (vrátane významných biotopov) sú v existujúcich a navrhovaných plochách individuálnej chatovej rekreácie obmedzené stavebné aktivity regulatívmi maximálnej zastavanej plochy na objekt (60 m²), maximálneho podielu zastavaných plôch (25%), minimálneho podielu zelene (50%).

V územnoplánovacej dokumentácii sú navrhnuté prvky územného systému ekologickej stability miestnej úrovne (ÚSES), pričom navrhované riešenie tieto prvky v plnej miere rešpektuje. V trasách navrhovaných biokoridorov nie je navrhovaná nová výstavba ani sa tu neplánujú iné zásahy.

Pri umiestňovaní novej zástavby sú zohľadnené ochranné pásma existujúcich stavieb a činností.

Vplyvy na kultúrne a historické pamiatky, archeologické náleziská.

Územnoplánovacia dokumentácia rešpektuje ochranné pásmo lokality UNESCO „Banská Štiavnica a technické pamiatky v jej okolí“, nehnuteľné národné kultúrne pamiatky, ako aj ďalšie architektonické pamiatky a solitéry s historickými a kultúrnymi hodnotami. Je v súlade s príslušnou legislatívou (zákon č. 49/2002 Z. z., zákon č. 100/2002 Z. z.).

Hodnotená ÚPD vytvára predpoklady pre ochranu a zachovanie kultúrneho dedičstva, čo predstavuje pozitívny nepriamy vplyv.

Za účelom udržania pôvodného charakteru zástavby sa stanovuje záväzný regulatív maximálnej výšky zástavby.

Vplyvy na paleontologické náleziská a významné geologické lokality.

Realizácia stavieb a činností podľa návrhu územného plánu obce Vyhne nevyvolá žiadne vplyvy tohto druhu.

Iné vplyvy.

Žiadne iné vplyvy navrhovaných činností a stavieb podľa návrhu územného plánu obce Vyhne neboli zistené.

Komplexné posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a ich porovnanie s platnými právnymi predpismi.

Hodnotenie významnosti predpokladaných vplyvov bolo uskutočnené s použitím bodovej stupnice hodnotenia od 0 do 5. Najvyššej bodovej hodnote (5) zodpovedá veľmi významný vplyv, ktorý má dosah presahujúci lokálnu úroveň alebo ovplyvňuje najzraniteľnejšie zložky životného prostredia. Najnižšia bodová hodnota (0) zodpovedá absencii akéhokoľvek vplyvu.

Predmetom hodnotenia boli vplyvy uvedené v kapitole III., podkapitolách 1.-12. správy o hodnotení. Všetky predpokladané vplyvy možno považovať za nevýznamné alebo málo významné, čo zodpovedá bodovému hodnoteniu 1 alebo 2.

Pozitívne je hodnotenie predpokladaných vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie vrátane zdravia a odhad ich významnosti z hľadiska pozitívneho vplyvu na obyvateľstvo a v súčinnosti s rešpektovaním záujmov ochrany prírody a krajiny. Z komplexného hodnotenia vyplýva, že územnoplánovacia dokumentácia neobsahuje riešenia, ktoré by mali významný negatívny vplyv na zložky životného prostredia. Vplyv na územný systém ekologickej stability je hodnotený ako kladný, z dôvodu, že sú zaregulované pravidlá ochrany prvkov ÚSES, definované sú nové biocentrá a biokoridory na miestnej úrovni, ktoré doteraz nemali žiadnu ochranu. Pri hodnotení očakávaných vplyvov nových rozvojových zámerov na životné prostredie možno konštatovať, že tieto boli navrhnuté tak, aby nepôsobili významnými vplyvmi na životné prostredie a súčasne rešpektovali všetky platné zákony a iné právne predpisy a ich priama realizácia bude možná tiež za podmienky ich rešpektovania, čo sa bude kontrolovať v priebehu následných povoľovacích konaní. Ako pozitívne priame boli hodnotené aj vplyvy na ovzdušie (navrhnutá je plynofikácia rozvojových plôch obce), vodné pomery (navrhnuté je rozšírenie splaškovej kanalizácie). Ako negatívny nepriamy vplyv bol hodnotený vplyv na pôdu a to hlavne z dôvodu záberov pôdy pre rozvojové zámery. Ostatné kapitoly stručne a vecne vystihujú svoj účel.

Záverom spracovateľka odborného posudku konštatuje, že jednotlivé hodnotenia vplyvov v správe o hodnotení boli spracované podrobne a úplne postačujú pre účely hodnotenia vplyvu strategického dokumentu na životné prostredie.

V. Celkové hodnotenie vplyvu strategického dokumentu na chránené vtáčie územie a územia európskeho významu alebo súvislú európsku sústavu chránených území NATURA 2000.

V riešenom území sa koncentrujú záujmy ochrany prírody a krajiny, ktoré reprezentujú viaceré chránené územia:

Chránená krajinná oblasť (CHKO) Štiavnické vrchy - pokrýva celé riešené územie. Platí tu 2. stupeň ochrany v zmysle zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Chránené územie bolo vyhlásené v roku 1979 za účelom ochrany a zveľaďovania prírody a prírodných hodnôt aj v nadväznosti na cenné kultúrne pamiatky a osobitne na pamiatky vývoja banskej techniky. CHKO má rozlohu 77 630 ha a v podstate kopíruje orografický celok Štiavnické vrchy.

Územie európskeho významu SKUEV0264 Klokoč – s celkovou výmerou 2280,83 ha zasahuje do katastrálnych území Žarnovica, Vyhne, Banská Hodruša, Bzenica, Dolné Hámre.

Územie európskeho významu SKUEV0265 Sut' – s celkovou výmerou 9041,330 ha, zasahuje do 19 katastrálnych území.

Prírodná rezervácia (PR) Kamenné more - vyhlásená už v roku 1923 na výmere 13,3 ha. PR sa nachádza na úpätí vrchu Kamenná. Kamenné more sopečného pôvodu - tvoria ho ryolitové balvany červenkastej a belasej farby v kamennej sutine, s veľkosťou do 3 m.

Do územia európskeho významu SKUEV0264 Klokoč zasahuje malá časť rozvojovej plochy č. 1, ďalej jedna prieluka v zástavbe časti Rudno, rozvojová plocha č. 3 (biatlonový areál) a značná časť rozvojovej plochy č. 8. Pre zástavbu rodinných domov sa v rámci rozvojovej plochy využijú najnižšie položené časti rozvojovej plochy č. 1, ktoré už do SKUEV nezasahujú. Taktiež dobudovanie biatlonového areálu si nevyžiada väčšie stavebné úpravy a väčšina rozvojovej plochy ostane v podobe trvalého trávneho porastu bez stavieb. Nemalo by tu preto dôjsť k negatívnym vplyvom na SKUEV0264 Klokoč. Rozvojová plocha č. 8 bude po dohode s obstarávateľom z návrhu ÚPD úplne vypustená.

Do ochranného pásma PR Kamenné more čiastočne zasahuje len navrhovaná rozvojová plocha č. 7, určená pre individuálnu chatovú rekreáciu. Ide však o vyplnenie prieluky v existujúcom zastavanom území obce a od samotnej prírodnej rezervácie ju oddeľuje strmý svah. Za účelom eliminácie vplyvov na chránené územia (vrátane významných biotopov) sú v existujúcich a navrhovaných plochách individuálnej chatovej rekreácie obmedzené stavebné aktivity regulatívmi maximálnej zastavanej plochy na objekt (60 m²), maximálneho podielu zastavaných plôch (25%), minimálneho podielu zelene (50%).

Ochrana bývalej prírodnej pamiatky Vyhniansky travertín bola zrušená. Žiadne nové územia sa nenavrhujú na vyhlásenie za chránené územia ani z územného plánu regiónu nevyplývajú pre riešené územie žiadne nové návrhy ochrany prírody a krajiny.

VI. Závery

1. Výsledok procesu posudzovania

Na základe výsledku procesu hodnotenia vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie a v súlade s ustanoveniami zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, pri ktorom sa zväžil stav využitia územia, význam očakávaných vplyvov navrhovaného strategického dokumentu na životné prostredie, chránené územia a zdravie obyvateľstva, z hľadiska ich a pravdepodobnosti, rozsahu a trvania, so zameraním sa najmä na súlad s ostatnými strategickými dokumentmi na národnej, regionálnej a lokálnej úrovni, určený rozsah hodnotenia, úroveň spracovania správy o hodnotení a samotného návrhu strategického dokumentu, stanovísk k správe o hodnotení, výsledku verejného prerokovania, výsledku odborného posudku a za súčasného stavu poznania sa **strategický dokument Územný plán obce Vyhne v etape návrh**

o d p o r ú č a s c h v á l i ť

za dodržania podmienok uvedených v časti VI. „ZÁVERY“, bode č. 3 „Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu“ tohto záverečného stanoviska.

2. Odporúčaný variant

Návrh územného plánu je predkladaný v nulovom variante a v návrhu. Ďalší postup prípravy územnoplánovacej dokumentácie je založený na výsledkoch vyhodnotenia doručených stanovísk z prerokovania návrhu ÚPN obce s dotknutými orgánmi a organizáciami ako i odbornou aj laickou verejnosťou, ktorého výsledkom bude čistopis návrh územného plánu. Tento bude spracovaný invariantne.

Vzhľadom na súčasné a budúce potreby obce, považujeme návrh územného plánu za environmentálne prijateľný a vhodný.

Odôvodnenie navrhovaného variantu:

Pri predpoklade uskutočnenia návrhu územného plánu budú eliminované existujúce a potenciálne environmentálne záťaže územia s predpokladom zníženia negatívnych vplyvov na obyvateľstvo a prírodné prostredie. Dokument obsahuje aj návrh MÚSES a vhodné ekostabilizačné opatrenia.

3. Odporúčania na prepracovanie, dopracovanie, úpravu návrhu strategického dokumentu.

Správa o hodnotení navrhuje v kapitole IV. nasledovné opatrenia na prevenciu, elimináciu, minimalizovanie a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie:

1. Opatrenia na zabezpečenie biodiverzity ekosystémov:

- optimalizovať drevinovú skladbu a preferovať pôvodné dreviny, v súlade s potenciálnou prirodzenou vegetáciou v danom území,
- zvýšiť druhovú diverzitu lesných porastov a nelesnej drevinovej vegetácie a zabrániť jej ďalšej monokulturalizácii,
- zachovať a vytvoriť nárazníkové pásy brehových porastov pozdĺž vodných tokov, širokých minimálne 10 - 15 m (mimo zastavaného územia obce), za účelom retencie vody a živín, eliminácie znečisťovania vody,
- zabrániť šíreniu a zabezpečiť odstraňovanie nepôvodných druhov a invázných druhov rastlín ohrozujúcich biologickú diverzitu v súlade s platnou legislatívou,
- zachovať a revitalizovať meandre vodných tokov, za účelom zvýšenia inundačnej a retenčnej kapacity tokov a tradičných krajinárskych štruktúr,
- obmedziť holorubný spôsob ťažby v biokoridoroch, biocentrách a plochách interakčných prvkov,
- obnoviť extenzívne využívanie zarastajúcich lúk a pasienkov s ich kosením a vypásaním až po ich okraj,
- zachovať biodiverzitu lúčnych ekosystémov a obmedziť sukcesný proces (zarastanie náletovými drevinami);

2. Opatrenia na zabezpečenie ekologickej stability:

- dobudovať prvky územného systému ekologickej stability (biokoridory, biocentrá),
- obmedziť socioekonomické činnosti v lokalitách tvoriacich prvky územného systému ekologickej stability,
- funkčnosť prvkov ÚSES zabezpečiť rešpektovaním ich ochrany pred zástavbou – nezasahovať do ich plochy bariérovými prvkami, opлотeniami, stavbami,
- dodržať minimálnu šírku regionálneho biokoridoru 40 m a minimálnu šírku miestneho biokoridoru 20 m,
- vysadiť nové lesné plochy, resp. plochy nelesnej drevinovej vegetácie v súlade s návrhmi MÚSES;

3. Opatrenia na ochranu prírodných zdrojov:

- udržiavať existujúcu a založiť novú líniovú zeleň s funkciou retencie vody v krajine v podobe vsakovacích vegetačných pásov,
- realizovať vodozádržné úpravy na drobných vodných tokoch,
- optimalizovať agrotechnické postupy pri obrábaní poľnohospodárskej pôdy,
- preferovať extenzívne hospodárenie na enklávach ornej pôdy obkolesených lesnými porastmi
- rozšíriť výmeru ochranných lesov (nielen pre zachovanie biodiverzity územia a zamedzenie nadmernej exploatácie lesov, ale tiež pre elimináciu vodnej erózie),
- existujúce hospodárske lesy v navrhovaných prvkoch ÚSES (biocentrách, biokoridoroch, interakčných prvkoch) preklasifikovať na ochranné lesy;

4. Opatrenia na zlepšenie kvality životného prostredia, ochranu zdravia obyvateľstva a na zmiernenie pôsobenia stresových javov:

- rozširovať triedený zber odpadu a odpad v maximálnej miere recyklovať,

- zvyšovať podiel zhodnocovaného odpadu a sortiment komodít v zmysle cieľov programov odpadového hospodárstva obce a kraja,
- uskutočňovať stály monitoring stavu životného prostredia a úplné odstraňovanie prípadných nelegálnych skládok a skládok odpadov,
- vysadiť línie izolačnej zelene na rozhraní obytného územia a výrobného územia,
- revitalizovať existujúcu líniovú zeleň a vysadiť novú líniovú zeleň pozdĺž poľných ciest,
- netolerovať v území zaburinené plochy, ani v lokalitách vzdialenejších od zastavaného územia; ladiť ležiace plochy alebo niekoľkokrát ročne a včas skosiť, alebo zalesniť drevinovou a krovinou vegetáciou a ponechať sukcesii,
- posilniť ekologickú osvetu medzi obyvateľmi a najmä deťmi, s aktívnym zapojením obyvateľov na ochrane a zveľaďovaní životného prostredia,
- dobudovať systém dažďových rigolov v zastavanom území obce, so vsakovaním dažďovej vody
- dobudovať v celej obci splaškovú kanalizáciu s čistením odpadových vôd,
- čistenie odpadových vôd v rozptýlenom osídlení realizovať decentralizovaným spôsobom - formou malých čistiarní odpadových vôd,
- v obytnom území nepovoľovať prevádzky, ktoré sú zdrojom hluku, vibrácií, prašnosti a znečistenia ovzdušia;

5. Opatrenia na zachovanie a udržiavanie vegetácie v sídle:

- dobudovať komplexný systém plôch zelene v sídle v prepojení do kontaktného územia a do priľahlej krajiny,
- pri výsadbe prispôbiť výber drevín meniacim sa klimatickým podmienkam,
- zvyšovať podiel prvkov zelene a prírodných prvkov v zastavanom území obce,
- realizovať doplnenie a dotvorenie plôch verejnej zelene,
- upraviť zelené pásy a predzáhradky pozdĺž ciest v zastavanom území obce,
- postupne nahradiť alergénne dreviny, ako aj kompozične a krajinársky nevhodné dreviny vhodnejšími druhmi v zastavanom území obce,
- vysadiť aspoň jednostrannú líniovú (alejovú) zeleň na hlavných obslužných cestách v navrhovaných obytných uliciach,
- využívať vegetáciu, svetlé a odrazové povrchy na budovách a v dopravnej infraštruktúre
- vysádzať vetrolamy, živé ploty v sídle a na jeho okrajoch,
- zvyšovať podiel vegetácie pre zadržiavanie (retenciu) a infiltráciu dažďových vôd v sídle, osobitne v zastavanom centre obce a v rámci navrhovaných rozvojových plôch,
- preferovať renaturáciu a ochranu tokov, opätovné využívanie dažďovej a odpadovej vody a zabezpečiť minimalizáciu strát vody v rozvodných sieťach.

Viaceré z navrhovaných adaptačných opatrení prispievajú k naplneniu cieľov Stratégie adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy. Ide hlavne o opatrenia ako zvyšovanie podielu vegetácie v sídle (vrátane líniovej zelene), ochrana funkčných brehových porastov tokov, opatrenia na zvýšenie retenčnej a inundačnej schopnosti krajiny, budovanie zelenej infraštruktúry (biokoridorov), agrotechnické opatrenia, návrh výsadby líniovej zelene pozdĺž ciest.

Z kontroly stanovísk dotknutých orgánov doručených v procese prerokovania správy o hodnotení strategického dokumentu ÚPN-O Vyhne je potrebné v rámci opatrení na prevenciu, elimináciu, minimalizovanie a kompenzáciu vplyvov na životné prostredie a zdravie obyvateľstva zapracovať do hodnotenej územnoplánovacej dokumentácii ÚPN-O Vyhne nasledovné pripomienky:

1. Rešpektovať záväzné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia a verejnoprospešné stavby Záväznej časti ÚPN VÚC BBK v platnom znení, ktoré majú priamu väzbu na riešené územie obce Vyhne, najmä:

v oblasti hospodárstva:

2.2.6. zabezpečiť ochranu najkvalitnejších a najproduktívnejších poľnohospodárskych pôd v kraji a ochranu viníc Stredoslovenskej vinohradníckej oblasti pred ich zástavbou,

v oblasti rozvoja rekreácie a turistiky:

3.19. Vo všetkých existujúcich a navrhovaných strediskách cestovného ruchu zabezpečiť dobudovanie a projektovú prípravu a realizáciu kompletnej technickej infraštruktúry s osobitným zreteľom na zabezpečenie zásobovania pitnou vodou v dostatočnom množstve a zodpovedajúcej kvalite.

v oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu

4.1. Rešpektovať územné vymedzenie a podmienky ochrany a využívanie všetkých vyhlásených chránených území v kategóriách chránená krajinná oblasť, národný park, národná prírodná rezervácia, prírodná rezervácia, národná prírodná pamiatka, prírodná pamiatka, chránený areál, chránený krajinný prvok a ich ochranných pásiem, chránené vtáčie územie, územie európskeho významu, navrhované územie európskeho významu a národného významu, biotopy chránených rastlín a živočíchov.

4.5. Rešpektovať platné územné systémy ekologickej stability.

4.6. Rešpektovať pri umiestňovaní činnosti do územia, hodnotovo-významové vlastnosti krajiny integrujúce v sebe prírodné a kultúrne dedičstvo, nerastné bohatstvo, vrátane energetických surovín, zohľadňovať ich predpokladané vplyvy na životné prostredie, na charakteristický vzhľad krajiny a realizáciou vhodných opatrení dosiahnuť odstránenie, obmedzenie alebo zmiernenie prípadných negatívnych vplyvov, ako aj elimináciu nežiaducich zmien v charakteristickom vzhľade krajiny.

4.10. Rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako limitujúci faktor urbanistického rozvoja územia, ...

2. Prehodnotiť návrh na rozvojových plochách č. 1, 2, 3, 4, 8 a 9 a rozvoj bývania, rekreačného územia a rekreačného bývania obce riešiť prednostne mimo území NATURA 2000 a prvkov RÚSES a chránených pôd resp. s minimálnym záberom poľnohospodárskej pôdy, pričom žiadame rozvoj obce smerovať prednostne do zastavaného územia obce.

3. Zpracovať návrh koncepcie zásobovania pitnou vodou v zmysle grafickej časti ÚPN VÚC BBK a to trasovaním hlavného skupinového privádzača pitnej vody z navrhovaného vodojemu nad obcou Vyhne.

- regulatív „Do dobudovania splaškovej kanalizácie je potrebné ako dočasné riešenie vybudovať žumpy a zdržané odpadové vody vyvážať na zneškodnenie do ČOV“ odporúčam vypustiť z ÚPD.
- V prípade ak uvedené navrhované rozvojové plochy č. 1, 2, 3, 4, 8 a 9 nebudú z územnoplánovacej dokumentácie obce vypustené, požadujeme podmieniť povolenie výstavby v lokalitách č. 1, 2, 3, 4, 8 a 9 vrátane exponovanej lokality č. 14 obstaraním urbanistickej štúdie v zmysle § 4 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku s cieľom overiť navrhnutý územný rozvoj a bližšie konkretizovať regulatívy výstavby v týchto lokalitách a minimalizovať vplyvy navrhovaného rozvoja v lokalitách č. 1, 2, 3 a 8 na európsku sústavu chránených území Natura 2000, na prvky RÚSES a v lokalitách č. 3, 4, 8, 9 a 14 na charakteristický vzhľad krajiny podľa Metodiky identifikácie a hodnotenia charakteristického vzhľadu krajiny, uverejnenej vo Vestníku MŽP SR, 2010, Čiastka 1b. a v zmysle Európskeho dohovoru o krajine, vzhľadom na charakter a hodnoty územia, ktoré je súčasťou lokality UNESCO.

Z hľadiska posúdenia vplyvov územnoplánovacej dokumentácie na životné prostredie je možné uvedené opatrenia považovať za dostatočné.

4. Odôvodnenie záverečného stanoviska z posúdenia strategického dokumentu.

Záverečné stanovisko bolo vypracované podľa § 14 zákona o posudzovaní na základe oznámenia, stanovísk k oznámeniu, určeného rozsahu hodnotenia, správy o hodnotení a návrhu strategického dokumentu, verejného prerokovania, odborného posudku a konzultácií. Pri hodnotení podkladov a vypracovaní tohto záverečného stanoviska sa postupovalo podľa ustanovení § 13 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie. Pri posudzovaní vplyvov na životné prostredie boli zvažované všetky možné negatívne vplyvy územného plánu na životné prostredie, vodné pomery a obyvateľstvo, ako aj predpokladaná účinnosť navrhovaných opatrení.

V rámci prerokovania správy o hodnotení strategického dokumentu bolo doručených celkovo 8 stanovísk od dotknutých orgánov štátnej správy. Voči prerokovávanému strategickému dokumentu

boli v zásade uplatnené stanoviská s pripomienkami, ktoré boli zapracované ako odporúčania pre prepracovanie, dopracovanie a úpravu návrhu strategického dokumentu. Počas procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu na životné prostredie neboli identifikované nové negatívne vplyvy činností, ktoré strategický dokument v území vyvolá. Strategický dokument smeruje riešenie funkcií v území tak, aby výsledkom bolo uspokojenie sociálnoekonomických požiadaviek rozvoja obce a ochrana hodnotných prírodných území a vytvorenie kvalitného životného prostredia.

5. Návrh monitoringu.

Proces hodnotenia vplyvov na životné prostredie strategického dokumentu Územného plánu obce Vyhne, etapa návrhu, nenahrádza procesy hodnotenia vplyvov na životné prostredie činností (procesy EIA). Monitoring vplyvov tohto strategického dokumentu na životné prostredie vrátane zdravia sa bude realizovať na úrovni procesov posudzovania vplyvov navrhovaných činností na životné prostredie podľa prílohy č.8 k zákonu o posudzovaní vplyvov na životné prostredie.

Kontrola dodržiavania stanovených podmienok je určená najmä platnou legislatívou v oblasti ochrany ovzdušia, vôd, prírody a krajiny, nakladania s odpadmi a ochrany zdravia obyvateľov. Nad rámec týchto legislatívnych požiadaviek nie je potrebné navrhovať ďalšie podmienky. Jednotlivé stavby, ktoré sa budú realizovať v súlade s ÚPN, musia byť realizované v súlade s platnou legislatívou, ktorej súčasťou sú aj podmienky na vykonávanie kontrolných meraní emisií, odberov vôd, vypúšťania vôd, hlukových meraní a pod. Podľa § 16 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, obstarávateľ a rezortný orgán sú povinní zabezpečiť sledovanie a vyhodnocovanie vplyvov schváleného strategického dokumentu na životné prostredie, prípadne použiť na tento účel existujúci monitoring. Ak obstarávateľ zistí, že skutočné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie sú horšie, ako sa uvádza v správe o hodnotení strategického dokumentu, je povinný zabezpečiť opatrenia na ich zmiernenie a zároveň zabezpečiť zmenu, doplnenie, prípadne prepracovanie strategického dokumentu.

6. Vyhlásenie sumarizujúce, ako boli začlenené úvahy o environmentálnych aspektoch do strategického dokumentu, ako bola zohľadnená správa o hodnotení strategického dokumentu, ako boli zohľadnené stanoviská verejnosti k správe o hodnotení strategického dokumentu, výsledky uskutočnených konzultácií, dôvody výberu schváleného strategického dokumentu v porovnaní s inými prijateľnými variantmi a informácia o opatreniach, o ktorých sa rozhodlo v súvislosti s monitoringom.

Strategický dokument v dostatočnej miere definoval negatívne environmentálne faktory v obci, popísal ich a zdôvodnil, akým spôsobom riešenia navrhnutým v návrhu územného plánu prispievajú k riešeniu environmentálnych problémov a ich prevencii.

Správa o hodnotení strategického dokumentu splnila účel, v zmysle prílohy č. 5 zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov dostatočne podrobne a objektívne zhodnotila súčasný stav životného prostredia, definovala problémové okruhy z hľadiska životného prostredia ako aj zhodnotila možné vplyvy strategického dokumentu na životné prostredie.

Uskutočnilo sa verejné prerokovanie s dotknutými orgánmi štátnej správy a samosprávy, právnickými osobami a verejnosťou. Neboli uplatnené žiadne pripomienky.

Správa o hodnotení sa vyjadrila k vhodnosti návrhu územného plánu. Odborný posudok odporúča návrh strategického dokumentu t.j. návrh Územného plánu obce Vyhne schváliť.

7. Informácia pre schvaľujúci orgán o zainteresovanej verejnosti pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov.

Podľa § 6a ods. 5 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, zainteresovaná verejnosť pri posudzovaní vplyvov strategických dokumentov má právo zúčastniť sa prípravy a

posudzovania vplyvov strategického dokumentu, a to až do schválenia strategického dokumentu, vrátane práva podať písomné stanovisko podľa § 6 ods. 6, § 8 ods. 8, § 12 ods. 2 zákona o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, účasti na konzultáciách a verejnom prerokovaní strategického dokumentu. V procese posudzovania vplyvov na životné prostredie, neboli zo strany zainteresovanej verejnosti doručené žiadne písomné stanoviská.

Potvrdenie správnosti údajov

1. Spracovatelia záverečného stanoviska.

Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie - Ing. Helena Nogová

v súčinnosti s Regionálnym úradom verejného zdravotníctva so sídlom v Žiari nad Hronom

2. Potvrdenie správnosti údajov .

podpis oprávneného zástupcu príslušného orgánu, pečiatka:

Okresný úrad Žiar nad Hronom, odbor starostlivosti o životné prostredie

Ing. Dušan Berkeš, vedúci odboru

.....
podpis, pečiatka

VII.3. Miesto a dátum vydania záverečného stanoviska.

V Žiari nad Hronom, dňa 25.04.2023.

Poučenie:

Proti tomuto Záverečnému stanovisku sa nedá odvolať. Záverečné stanovisko je možné preskúmať na súde podľa zákona č.162/2015 Z. z. Správneho súdneho poriadku